МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

13 ліпеня 2016 г.
№ 12 (375)

ЭКАФЕСТЫВАЛЬ

ЗЯЛЁНАЯ ЭКАНОМІКА
як беларускі культурны код

У Навагрудку адбыўся экафестываль «Зялёная эканоміка як беларускі культурны код», арганізаваны раённым выканаўчым камітэтам і прадстаўніцтвам Еўрапейскага саюза ў нашай краіне.

Галоўнай падзеяй свята стала адкрыццё ў горадзе сартавальнай лініі цвёрдых бытавых адходаў. Яна дазволіць значна знізіць нагрузку на экалогію раёна, а мясцовая камунальная служба зможа не толькі ўтылізаваць смецце на сучасным узроўні, але і атрымліваць ад гэтага эканамічную выгаду.

Аб уводзе такога аб'екта паклапаціліся Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі, Навагрудскі райвыканкам і праект «Падтрымка рэгіянальнага і мясцовага развіцця», які фінансуецца Еўрапейскім саюзам. За сродкі ЕС (795 935 еўра) сартавальную лінію аснасцілі сучасным абсталяваннем — кантэйнерамі для адходаў, смеццявозамі, прэсам, пагрузчыкам. А беларускі бок выдаткаваў 6,5 мільярда рублёў на праектныя, мантажна-будаўнічыя работы і частку абсталявання.

На цэнтральнай плошчы Навагрудка свае шатры разгарнулі 8 «зялёных» праектаў, якія ажыццяўляюцца ў розных рэгіёнах Беларусі пры фінансавай падтрымцы Еўрапейскага саюза. Удзельнікі фестывалю гулялі ў энергаэфектыўныя віктарыны, з дапамогай «анлайн-калькулятараў» вучыліся эканоміць на паслугах ЖКГ, знаёміліся з будовай сонечных батарэй і электрабайкаў. Дарэчы, сёлета гэта ўжо другое падобнае свята ў рэспубліцы пад слоганам «Зялёная эканоміка як беларускі культурны код» — першае адбылося ў Полацку. Мяркуецца, што на працягу лета мабільны дэсант «зялёных» праектаў пабывае і ў іншых гарадах краіны.

Барыс ПРАКОПЧЫК.
prakopchik@zviazda.by

Сартавальную лінію цвёрдых бытавых адходаў у Навагрудку аснасцілі сучасным абсталяваннем.

Фота прадстаўлена агенцтвам EZERIN.COM.

У тэму

На фестывалі ў Навагрудку праекты Праграмы развіцця ААН «Зялёная эканоміка» і «Энергаэфектыўнасць у школах» прадставілі дзве інтэрактыўныя гульні, якія папулярызуюць ідэі энергаэфектыўнасці, рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў, адказнага стаўлення да навакольнага асяроддзя. Гульня «Зялёная эканоміка» (для мабільных тэлефонаў і планшэтаў) знаёміць з «зялёнай» энергетыкай, экатурызмам, правільным абыходжаннем з адходамі, «зялёным» транспартам. А настольная гульня «Энергаполіс» прапануе прыгодніцкую прагулку з прадстаўленнем практычна ўсіх сучасных «зялёных» тэхналогій. Пасля праходжання гульні ўдзельнікі атрымаюць уяўленне, як можа і павінен выглядаць «зялёны» горад будучыні.

СВЯТЛО Ў АКНЕ

БУСЕЛ ЗАТРЫМАЎСЯ Ў ДРЫБІНЕ

У раёне знайшлі сакрэт дзейснай прафілактыкі сямейных праблем і павышэння нараджальнасці

Дапамагаць сем'ям — звычайная справа для Ларысы Арцёменкі.

Пазалетась гэты раён заявіў пра сябе ў рэспубліцы як рэкардсмен па нараджальнасці. Сёлетні паказчык за 5 месяцаў таксама высокі — больш за 14 немаўлят на 1000 жыхароў.
Не апошнюю ролю ў паляпшэнні дэмаграфічнага становішча адыграў пілотны праект «Сям'я для дзіцяці», які тут рэалізоўваўся з 2012 года.

Апошнія 5 гадоў у раёне не было ніводнага выпадку пазбаўлення бацькоўскіх правоў. Нават прыйшлося закрыць раённы сацыяльны прытулак, бо там не засталося ніводнага дзіцяці. А будынак, дзе ён знаходзіўся, плануецца прыстасаваць пад дзіцячы дом сямейнага тыпу. Ужо і кандыдатуры бацькоў падшукваюцца. Гэты дзіцячы дом стане трэцім у раёне, два папярэднія існуюць у Дрыбіне і Трылесіне.

Хуткая дапамога для сям'і

— Дзеці павінны выхоўвацца ў біялагічнай сям'і, а гэта значыць, трэба папярэджваць тыя фактары, якія негатыўна ўплываюць на яе дабрабыт: выкараняць выпадкі злоўжывання спіртнымі напоямі, сацыяльнае сіротства, расслаенне ў сям'і... дзейнічаць у працаўладкаванні і рашэнні жыллёвых праблем, аказваць сацыяльную дапамогу, у тым ліку адрасную. Мы прааналізавалі абстаноўку і прыйшлі да высновы, што да пазбаўлення бацькоўскіх правоў прыводзіць позна пачатая праца з сям'ёй. Цяпер усе нашы службы задзейнічаны ў прафілактыцы, — кажа **намеснік старшыні Дрыбінскага райвыканкама па сацыяльных пытаннях Дзмітрый ПІМАШЭНКА.**

Уладзімір Атрахімёнак ратуе не толькі ад пажараў, але і ад абыякавасці

Разам з **Ларысай АРЦЁМЕНКАЙ, дырэктарам Дрыбінскага сацыяльна-педагагічнага цэнтра**, ідзём у госці да сям'і, якая стала на шлях выпраўлення. Маладыя з лёгкім сэрцам, пажаніліся амаль што дзецьмі — адразу ж пасля школы. Але жыццё разам — гэта не толькі рамантыка. Са з'яўленнем дзіцяці з'явіліся і праблемы, якія маглі прывесці да распаду сям'і. Але своечасова ўмяшаліся адпаведныя службы, і цяпер маладыя разам, а іх саюз замацавала яшчэ адно дзіця.

Першае, што кідаецца ў вочы, калі заходзім у інтэрнат, дзе жыве сям'я, — цэлая батарэя дзіцячых калясак. Нас сустракае сімпатычная жанчына з дзіцем на руках. Старэйшая дачка на занятках, муж на працы. Пакойчык невялікі, але ўтульны. Відаць, што жанчына клапатлівая. Пра складаны перыяд жыцця прыгадваць не хочацца, таму размаўляем толькі пра станоўчае.

— Выйшла замуж, нарадзіла Віку. Якраз на Дзень Перамогі. Таму імя выбрала сябе само — Вікторыя! А сынулька нарадзіўся Кірылам завуць, як Патрыярха ўсяе Русі, — усміхаецца Святлана.

На сценах пакоя — фотаздымкі дзяцей і дыпломы ў рамках. Жанчына з гонарам паказвае на адзін з іх, дзе Віку адзначылі за дасягненні ў спорце. Відаць, што для сям'і гэтыя поспехі не пусты гук. Як і сам статус — сям'я. Раней, калі муж ездзіў на заробкі ў Расію, маладая жонка цяжка перажывала расстанне. Цяпер яны разам, і гэта зусім іншая справа.

Пасля сустрэчы з гэтай жанчынай пачынаеш верыць не толькі ў вялікую сілу кахання (бо, калі б яго не было, нічога б не выратавала сям'ю), але і перавыхавання (Ларыса Арцёменка і яе калегі паўплывалі на лёс не адной такой пары).

Паспець працягнуць руку

Наогул, работа ў супрацоўнікаў сацыяльна-педагагічнага цэнтра не кабінетная. Дайшла інфармацыя, што дзесьці загулялі, запілі, праскандалілі — гэта ўжо нагода для дзеяння. Нельга пускаць справу на самацёк.

— Наш каардынатар у рабоце — камісія па справах непаўналетніх, — кажа Ларыса Арцёменка. — Калі паступіў сігнал, усе службы прыходзяць у «баявую гатоўнасць». Мы падтрымліваем сувязі са старастамі вёсак, старшынямі сельвыканкамаў. Калі ў вёсцы нешта адбылося, навіна хутка распаўсюджваецца і даходзіць да нас.

Пакутуюць ад легкадумных бацькоў перш за ўсё дзеці. Меры ўздзеяння на праблемных дарослых — ад прапановы закадзіравацца да кантролю на працоўным месцы. Спіс паднаглядных сем'яў штомесячна абнаўляецца. Кагосьці здымаюць з кантролю, кагосьці, наадварот, ставяць.

Наталля — маці-адзіночка, пачала прыкладвацца да бутэлькі і забывала пра сваю трохгадовую дачку. Кіне дома адну, а дзверы — на ключ. Скончылася тым, што недарэчную маці паставілі на ўлік як сацыяльна небяспечную.

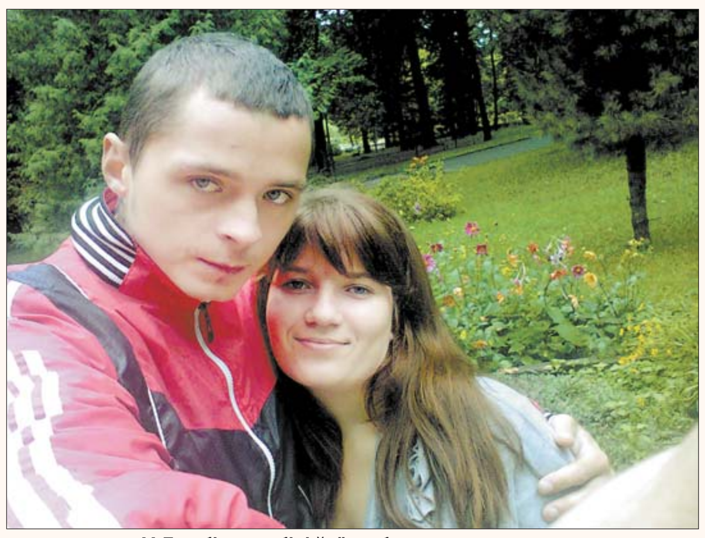

У Дрыбіне зрабілі ўсё, каб захаваць гэтую прыгожую пару.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

ТЭМА ДНЯ

ЗАТРАТЫ РЭАЛЬНЫЯ І... ЗАВЫШАНЫЯ

Як выконваюцца даручэнні кіраўніка дзяржавы па зніжэнні сабекошту жыллёва-камунальных паслуг?

Прадпрыемствы ЖКГ вобласці недастаткова працуюць па эканоміі паліўна-энергетычных, матэрыяльных і працоўных рэсурсаў, зніжэнні затрат. Па-ранейшаму не абыходзіцца без завышэння сабекошту паслуг насельніцтву, незаконнага атрымання субсідый, утойвання прыбытку ад падаткаабкладання, неэфектыўнага выкарыстання грашовых сродкаў.

Такую ацэнку калегія Камітэта дзяржкантролю Гродзенскай вобласці дала па выніках аналізу абгрунтаванасці і правільнасці прымянення арганізацыямі ЖКГ тарыфаў на жыллёва-камунальныя паслугі. Вось толькі некаторыя факты.

Паслуга тая ж, аплата розная

Праверка паказала, што ў сістэме ЖКГ адсутнічаў адзіны парадак фарміравання кошту санітарнага ўтрымання дапаможных памяшканняў. У выніку памер платы для насельніцтва за гэтую паслугу адрозніваўся ў разы і даходзіў да 150 тысяч рублёў з кватэры, нават у межах аднаго населенага пункта. І калі зрабілі пераразлік платы за прыборку гэтых памяшканняў па фактычных затратах згодна з нормамі прэзідэнцкага ўказу № 535 і № 107, то аказалася, што залішне налічаная і прад'яўленая людзям да аплаты сума склала... 2,6 мільярда рублёў.

Акрамя таго, своечасова не перагледзелі тарыф за тэхнічнае абслугоўванне жылых дамоў, які не павінен быў перавышаць планава-разліковую цану на 2016 год. Кошт гэтай паслугі ў дачыненні да плошчы жылых памяшканняў, якая перавышае норму, і пустуючых кватэр разлічылі па тарыфе 3200 рублёў за 1 м² — у 2,7 раза больш за гранічную планава-разліковую цану на гэты год.

Увогуле сёлета толькі за студзень па неабгрунтавана прымененым тарыфе прадпрыемствы ЖКГ залішне налічылі 1,9 мільярда рублёў — і 1,8 млрд руб. з гэтай сумы было аплачана насельніцтвам.

Даходзіла да абсурду. У Гродне выявілі факты налічэння платы за «тэхнічнае абслугоўванне ліфта» і электразнергію на яго работу ў трох жылых дамах (на агульную суму 2,9 мільёна рублёў), якія ўвогуле... не абсталяваны ліфтамі.

Больш — не значыць лепш

КУП «Слонімскае жыллёвае рамонтна-эксплуатацыйнае аб'яднанне» за 2013-2014 гады завысіла сабекошт паслуг па тэхнічным абслугоўванні жыллёвага фонду на 2,9 мільярда рублёў — за кошт неабгрунтаванага ўключэння ў разлік затрат на ўтрыманне швейцараў інтэрнатаў, фактычна нявыкананых работ па абрэзцы дрэў, затрат па абучэнні кадраў, амартызацыі тэхнікі, якая не выкарыстоўвалася. Усё гэта незаконна кампенсавалі субсідыямі з бюджэту.

На прадпрыемстве ствараралі грувасткую структуру з 9 падраздзяленняў, кожнае з якіх мае кіраўніка, а функцыянальныя абавязкі асобных работнікаў дублююцца. Хоць, як вядома, колькасць кадраў зусім не гарантуе лепшую работу. Асабліва калі практыкуецца прызначэнне на пасады сваякоў кіраўнікоў прадпрыемстваў і арганізацый горада, у тым ліку з непрофільнай адукацыяй. На прадстаўленні Камітэта дзяржкантролю вобласці кіраўнік прадпрыемства вызвалены ад пасады.

Дарэчы, факты пакрыцця бюджэтнымі сродкамі завышэння сабекошту паслуг выяўляюцца ўжо неадночы. Напрыклад, на прадпрыемстве «Ваўкавыская камунальная гаспадарка» ў 2014-2015 гадах неабгрунтавана ўключылі ў сабекошт паслуг па цеплазабеспячэнні затраты на мадэрнізацыі цеплавых сетак і кошт звышнарматыўных страт цеплавой энергіі ў сетках — увогуле на 2 мільярды рублёў.

Пры гэтым за два апошнія гады арганізацыі ЖКГ вобласці пры аказанні ўсіх відаў паслуг звышнарматыўна зрасходавалі і страцілі паліўна-энергетычных рэсурсаў на агульную суму больш за 20 мільярдаў рублёў.

Хто ў адказе?

"Галаўны боль" многіх прадпрыемстваў ЖКГ Гродзеншчыны — так званыя непрофільныя актывы (маёмасць ваенных гарадкоў, аб'екты грамадзянскай абароны і г.д.). Увогуле на іх балансе 620 такіх аб'ектаў, не звязаных з аказаннем жыллёва-камунальных паслуг, з якіх 394 не выкарыстоўваюцца. Затраты на іх утрыманне за мінулы год склалі 8,6 мільярда рублёў, аднак пытанне аб заключэнні дагавораў паміж райвыканкамамі і прадпрыемствамі ЖКГ на абслугоўванне непрофільных аб'ектаў з выдзяленнем сродкаў на іх утрыманне па сённяшні не вырашана.

Адным з негатыўных фактараў, што ўплываюць на фінансавае становішча арганізацый ЖКГ, з'яўляецца і выкананне работ без забеспячэння гарантыі выканкамамі крыніц іх аплаты.

Разам з тым не ўсюды задзейнічаныя рэзервы папаўнення абаротных сродкаў. Напрыклад, некаторыя прадпрыемствы ЖКГ не маюць атэстатаў адпаведнасці на выкананне будаўніча-мантажных работ. А значыць, самі не выконваюць работ на аб'ектах капітальнага рамонту свайго жыллёвага фонду за кошт бюджэтных сродкаў і адлічэнняў грамадзян і вымушаны плаціць інжынерным арганізацыям за паслугі па тэхнічным наглядзе.

Барыс ПРАКОПЧЫК.
prakopchik@zviazda.by

ЗВАРОТ У РЭДАКЦЫЮ

ВЯСКОЎЦЫ ПЕРАЖЫВАЛІ ЗА КРАМУ...

У рэдакцыю газеты прыйшоў ліст, які падпісалі дзясяткі жыхароў Мёрскага раёна. Людзей непакоіць магчымая сумная перспектыва закрыцця крамы ў вёсцы Басянкі-3.

У звароце адзначалася, што ў краму прыходзяць па пакупкі і жыхары дзвюх суседніх вёсак (Немірава і Балаі). І ва ўсіх трох жывуць 140 чалавек. А суседняя крама знаходзіцца ў аграгарадку Язна ў 9 кіламетрах ад вёскі Басянкі-3...

«Па інфармацыі старшыні райпа, наша крама не з'яўляецца стратнай. Аднак пытанне аб яе далейшай працы не было вырашана станоўча. Мы разумеем, што ў апошні час у Мёрскім райпа ёсць цяжкасці. Але мы жывём далёка ад райцэнтра (у 68 кіламетрах. — **Аўт.**). І гэта крама нам вельмі неабходна... Нават той асартымент, які быў там, нас задавальняў».

Дарэчы, жыхары глыбінкі папрасілі рэдакцыю таксама паспрыяць райпа: «У забеспячэнні тавarnай масай для рэнтабельнай працы гандлёвага прадпрыемства».

Сітуацыю карэспандэнту пракаментавалі ў Мёрскім райвыканкаме.

Аказалася, што крама аднавіла працу — пасля закрыцця на час водпуску прадаўца. Па ўзгадненні з Язненскім сельвыканкамам яна працуе ў аўторак, чацвер і суботу (з 10.00 да 18.00 з перапынкам з 13.00 да 14.00).

— Акрамя гэтага, дадатковае гандлёвае абслугоўванне жыхароў вёскі Басянкі-3 ажыццяўляецца аўтакрамай №59 Мёрскага райпа па панядзелках і чацвяргах... На сёння ў краму завезена тавараў на суму каля 50 мільёнаў рублёў. Кантроль за працай крамы, своечасовым завозам тавараў ускладзены на таваразнаўцу Мёрскага райпа. Прадаўцу даручана сачыць за наяўнасцю тавару, захаваннем асартыментнага пераліку. Яна абавязана своечасова падаваць заяўкі на групы тавараў, якія адсутнічаюць, — адзначыў **намеснік старшыні Мёрскага райвыканкама Аляксандр БАДАНІН.**

Аляксандр ПУКШАНСКІ. *pukshanski@zviazda.by*

НАШ ДВОР

ДЗЕ ПАЗНАЕЦЦА СВЕТ?

Некалькі слоў пра асаблівую актуальнасць дзіцячых пляцовак

Летам запатрабаванасць дзіцячых пляцовак нашмат узрастае. Тыя, хто па розных прычынах не можа выехаць у вёску, на дачу альбо на працяглы адпачынак, дружна выходзяць у двары.

У дзесяць-адзінаццаць раніцы, як правіла, да пясочніц падцягваецца першая партыя маці з дзецьмі. У абед пляцоўкі пусцеюць, бо малыя адпачываюць, а пасля абеду тут асаблівa многа наведвальнікаў. З дзецьмі гуляюць мамы, таты, дзядулі, бабулі. Вось як, напрыклад, на вуліцы Луцкай у Брэсце.

Луцкая і суседнія вуліцы ўяўляюць сабой раён тыповай забудовы канца 80-х — пачатку 90-х гадоў. Гэта самы, відаць, няўдалы перыяд у сэнсе праектавання жылля, калі для паркоўкі машын прастора фактычна не прадугледжвалася. Цяпер любы вольны лапік зямлі займаецца транспартам, які не толькі забірае месца ў патэнцыяльных пляцовак, але і «з'ядае» бардзюры, разбівае дарожнае пакрыццё вуліц. Некаторыя дамы на памянённай вуліцы ўзведзены так, што праезная частка праходзіць у трох метрах ад пад'езда. А яшчэ асаблівасць названай вуліцы ў тым, што будынкі ў пачатку і ў канцы яе значацца па іншых вуліцах — Валгаградскай і 28 ліпеня.

Яшчэ адной характэрнай прыкметай вуліцы можна назваць вялікую колькасць дзяцей. На невялікай па працягласці тэрыторыі (адзін прыпынак гарадскога транспарту) размешчаны дзве школы, тры дзіцячыя садкі. У садок і школу заraз пайшлі ўнукі навакольных дамоў мікрараёна.

На пляцоўцы, якая размясцілася ў двары дамоў па вуліцы Валгаградскай, 28, 30 і Луцкай, 50, заўсёды шматлюдна. Маладыя бацькі Дар'я і Міхаіл Квяткоўскія прывялі на прагулку сына Даніка. Дар'я сказала, што яны жывуць у 50-м доме па Луцкай. Побач з ім пляцоўка зусім лядашчая, там для самых малых нават небяспечна гуляць, а тут — прастор, ніякіх машын побач. У пясочніцу завезены свежы пясок, ёсць горка, арэлі, а таксама турнікі, дзе могуць трэніравацца малодшыя школьнікі. Вось толькі грыбок, што засланяе ад сонца пясочніцу, хтосьці нядаўна прабіў у трох месцах.

Новая пляцоўка ад забудоўшчыка.

Бераджліва стаўленне да маёмасці дзіцячых пляцовак не хапае, — заўважае начальнік ЖЭСа № 11, чые рабочыя пляцоўку ўзводзілі, Аляксандр АЎДЗЯЙЧУК. — Там грыбок прабілі, у іншым месцы бардзюры пясочніцы папсавалі. Даводзіцца рамантаваць. Зараз на ЖЭС атрымалі ўсяго тры новыя грыбкі для замены, а ў нас іх 18.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

НАВЯДЗЕННЕ ПАРАДКУ

БУЛЬДОЗЕР ДЛЯ «ШЭРАЙ» НЕРУХОМАСЦІ

З самавольным будаўніцтвам у рэгіёнах пачнуць разбірацца чыноўнікі з міністэрскімі паўнамоцтвамі

Распараджэннем прэм'ер-міністра №267р у краіне створана рабочая група па пытаннях узмацнення адказнасці за самавольнае будаўніцтва.

Гэтая міжведамасная група ў хуткім часе пачне падрыхтоўку прапаноў аб узмацненні адказнасці за самавольнае будаўніцтва аб'ектаў і вызначэнні парадку дзеяння ў дачыненні да такіх аб'ектаў. Яе ўзначальвае міністр архітэктуры і будаўніцтва Анатоль Чорны, яго намеснікам прызначаны намеснік міністра архітэктуры і будаўніцтва Дзмітрый Семянкевіч. У склад рабочай групы ўваходзяць прадстаўнікі апарату Савета Міністраў, Генеральнай пракуратуры, Камітэта дзяржаўнага кантролю, Камітэта дзяржаўнай бяспекі, Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, Міністэрства юстыцыі, Дзяржаўнага камітэта па маёмасці, Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі і Мінгарвыканкама.

У дакуменце гаворыцца, што спецыялістам групы трэба будзе прыняць захады для правядзення рэвізіі аб'ектаў самавольнага будаўніцтва ў рэгіёнах. Акрамя таго, яны падрыхтуюць прапановы аб адзіным пераліку крытэрыяў, якія з'яўляюцца падставамі для аднясення нерухомасці да аб'ектаў самавольнага будаўніцтва ў сувязі з істотнымі парушэннямі горадабудаўнічых і будаўнічых нормаў і правілаў, а таксама для адмовы ў прыняцці рашэння аб працягу будаўніцтва або прыёме аб'екта самавольнага будаўніцтва ў эксплуатацыю і яго дзяржаўнай рэгістрацыі.

Даволі сур'ёзным пунктам прынятага распараджэння з'яўляецца наступны: **раней прынятыя рашэнні мясцовых улад па ўзаконьванні сумнійўных аб'ектаў не лічацца цяпер для рэгіянальнага самабудавання канчатковай індульгенцыяй.** Група прапануе «парадак прызнання незаконнымі рашэнняў мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў пры выяўленні крытэрыяў, якія з'яўляюцца падставамі для аднясення пабудоў да аб'ектаў самавольнага будаўніцтва». Эксперты групы таксама забяспечаць распрацоўку праекта палажэння, якое рэгламентуе парадак дзеянняў у выпадку зносу аб'ектаў самавольнага будаўніцтва, канфіскацыі альбо прывядзення такіх аб'ектаў у стан згодна з зацверджаным раней праектам.

Сяргей КУРКАЧ. *kurkach@zviazda.by*